

Γράφει η Λεύκη Σαραντινού

Φωνές Ελλήνων του εικοστού αιώνα παρουσιάζει η Λιλή Μαυροκεφάλου στο ομότιπλο βιβλίο της οικοδομώντας με αυτές ένα περίτεχνο γοητευτικό μυθιστόρημα που περιηγείται στην ιστορία της Ελλάδας. Τέσσερις γενιές Ελλήνων και Ελληνίδων των οποίων οι προσωπικές ιστορίες διασταυρώνονται με κομβικά σημεία της ιστορίας της νεότερης Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα αυτά συνοψίζονται στη Μικρασιατική καταστροφή, στο προσφυγικό ζήτημα, τη γερμανική κατοχή και αντίσταση, τον Εμφύλιο πόλεμο, τη Δικτατορία των Συνταγματαρχών και τα γεγονότα του Πολυτεχνείου.

Οι πρωταγωνίστριες του βιβλίου είναι τρεις γυναίκες, η γιαγιά Ειδοθέα, που ζει τα γεγονότα της μικρασιατικής καταστροφής, η κόρη της η Ηλέκτρα που βιώνει τη γερμανική κατοχή και τον Εμφύλιο και η κόρη της Φοίβη που ζει από κοντά τα γεγονότα του Πολυτεχνείου. Γύρω από αυτές τις γυναίκες, την προοδευτική για την εποχή της Ειδοθέα, την πιο συντηρητική και χαμηλών τόνων Ηλέκτρα και τη γλυκιά Φοίβη, η Μαυροκεφάλου φιλοτεχνεί τα πορτρέτα των αντρών που τις περιστοιχίζουν, τον ρεαλιστή και φιλοσοφημένο Στέλιο, τον ονειροπόλο Θοδωρή και τον εγγονό του τον Θεόδωρο που παρασύρεται εύκολα από τις περιστάσεις. Κοντά σε όλους αυτούς ξεχωρίζει η μορφή της συντηρητικής και απλής χωριανής, της Μαριγώς, της μητέρα του Θοδωρή, αλλά και ο έμπορος Χατζηφώτης και η γυναίκα του η Διαμάντω, η ακτιβίστρια Αναστασία και η ανερχόμενη ηθοποιός Σόνια.

Η Λιλή Καλούτσα- Μαυροκεφάλου κατορθώνει να περιγράψει γλαφυρά και να σκιαγραφήσει αποτελεσματικά τόσο τους χαρακτήρες των προσώπων που απαρτίζουν το μυθιστόρημά τους, όσο και τις ιστορικές συνθήκες της εποχής στην οποία ζουν οι πρωταγωνιστές τους. Η κοσμοπολίτικη Σμύρνη, η περιφρόνηση για τους «γιαουρτοβαπτισμένους» πρόσφυγες, η Ελλάδα του πολέμου και της κατοχής, η κατάσταση στη μεταπολεμική Ελλάδα με τις διώξεις κατά των κομμουνιστών, η Χούντα με τα γεγονότα του Πολυτεχνείου και η μεταπολίτευση, όλα αυτά τα γεγονότα απεικονίζονται παραστατικότερα στο βιβλίο της.

Όλα αυτά αποδίδονται με μια γλώσσα που ρέει απλά και κατανοητά. Η συγγραφέας δεν αποφεύγει να χρησιμοποιήσει όλα τα πρόσωπα, ακόμα και το δύσκολο δεύτερο ενικό. Αποτέλεσμα όλων των παραπάνω είναι ένα βιβλίο εξαιρετικά ευκολοδιάβαστο που αποτελεί τόσο ένα γοητευτικό οδοιπορικό και χρονικό του εικοστού αιώνα στη χώρα μας, όσο και ένα μυθιστόρημα με αριστοτεχνική πλοκή, αλλά και ένα συναρπαστικό ψυχογράφημα εντελώς διαφορετικών μεταξύ τους χαρακτήρων.

«Μέγα πλήθος μυρμηγκιάζει έξω από το Πολυτεχνείο, ίσως φτάνει και μέχρι την Ομόνοια. Ξαναμμένα πρόσωπα. Υψωμένες γροθιές. Ντουντούκες και συνθήματα. Νέοι σκαρφαλωμένοι στα κάγκελα του Πολυτεχνείου, χέρια απλωμένα προς το πλήθος. Ελληνικές σημαίες. Φωτιές. Οδοφράγματα από καρδόνια και κάδους απορριμμάτων. Ένα αναποδογυρισμένο τρόλεϊ σαν νικημένος γίγαντας. Ατμόσφαιρα ηλεκτρισμένη και παράφορη. Φουσκωμένη λαοθάλασσα, εγκυμονούσα τρικυμία».